

VÆRGEVEJLEDNINGEN

- en orientering for værger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	side 3
2. Umyndige, værgemål, værger og værgemålstilsyn	side 3
2.1 Børn og unge	side 3
2.2 Voksne under værgemål	side 4
2.3 Samværgemål	side 4
2.4 Hvem er værge	side 5
2.5 Værgemålstilsyn	side 5
3. Værgens opgaver og pligter	side 5
3.1 Værgens opgaver	side 5
3.2 Værgens anvendelse af indtægter	side 6
4. Formueforvaltning	side 6
4.1 Bestyrelse	side 6
4.2 Anbringelse	side 8
5. Statsamtets godkendelse af visse værgedispositioner	side 9
5.1 Formueforbrug	side 9
5.2 Dispositioner over fast ejendom	side 10
5.3 Gældstiftelse	side 10

5.4 Gaver	side 11
5.5 Afslag på gaver m.v.	side 11
5.6 Andre usædvanlige dispositioner	side 11
6. Værgens regnskabspligt	side 12
6.1 Indtægtsregnskabet	side 12
6.2 Formueregnskabet	side 14
6.3 Indsendelse og revision	side 14
6.4 Særligt vedrørende regnskab for mindreårige	side 15
7. Værgens udlæg og vederlag	side 15
7.1 Værgens udlæg	side 15
7.2 Værgesvederlag	side 16
8. Værgens ansvar og fratagelse af værgebeskikkelsen	side 16
<i>Stikordsregister</i>	side 17

1. Indledning

Værgemål kan iværksættes for at beskytte voksne, der på grund af helbredsmæssige forhold ikke er i stand til at varetage deres egne økonomiske eller personlige anliggender. I stedet udpeges en værge til at handle på deres vegne. Børn og ugifte unge under 18 år har også en værge til at varetage deres økonomiske forhold.

Reglerne findes i værgemålsloven, lov nr. 388 af 14. juni 1995, som trådte i kraft i 1997. Den indeholder bl.a. regler om værgemålsformer samt betingelserne for at iværksætte værgemål for voksne, og hvorledes dette sker, om udpegning af værger, om værgers pligter og beføjelser, om forvaltning og anbringelse af formuerne samt om det offentliges tilsyn med værger.

Loven suppleres af værgemålsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1177 af 3. december 1996, med uddybende regler om værgens pligter, godkendelse af særlige dispositioner og regnskabsaflæggelse samt om anbringelse og forvaltning af formue tilhørende personer under værgemål. Derudover findes regler om bl.a. faste værger og værgevederlag i kapitel 3 og 4 i sagsbehandlingsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1178 af 13. december 1996 om behandlingen af sager om værgemål og værger m.v.

Denne vejledning er et supplement til loven og bekendtgørelserne for så vidt angår det økonomiske værgemål og indeholder praktiske anvisninger og en orientering om problemer, som værger særligt skal være opmærksomme på. Værgens opgaver i relation til det personlige værgemål omtales ikke, men opmærksomheden henledes særlig på, at værger ikke kan træffe beslutning om at iværksætte tvangsforanstaltninger, f.eks. med henblik på flytning til anden bolig uden den pågældendes gyldige samtykke. For børn og unge er værgens opgaver begrænset til økonomiske spørgsmål, idet det personlige område er forældremyndighedsanliggender, som reguleres af lov om forældremyndighed og samvær.

Værger, som ønsker yderligere oplysninger om opgaven, kan rette henvendelse til statsamtet på det sted, hvor den, der er under værgemål, bor.

2. Umyndige, værgemål, værger og værgemålstilsyn

2.1. Børn og unge

Mindreårige, dvs. personer under 18 år, som ikke har indgået ægteskab, er under **værgemål**. Disse børn og unge er dermed **umyndige**. Som hovedregel indebærer dette, at de ikke selv kan forpligte sig økonomisk ved at indgå aftaler, og de kan ikke råde over deres formue. I stedet handler værgerne på deres vegne i økonomiske anliggender. Se værgemålslovens § 1.

2.2. Voksne under værgemål

For personer, der er fyldt 18 år, kan der iværksættes **værgemål**. Dette kan ske for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred, er ude af stand til at varetage sine anliggender. Det kræves tillige, at der er behov for værgemålet. Værgemålet skal afpasses efter den pågældendes behov og må ikke være mere omfattende end nødvendigt. Værgemålet kan således begrænses til at angå økonomiske forhold, herunder bestemte aktiver eller anliggender. Det kan også begrænses til at angå personlige forhold, herunder bestemte personlige anliggender. Personer, der er under værgemål, er ikke umyndige, medmindre de tillige er frataget den retlige handleevne. Retsvirkningerne af et værgemål er, at værgerne, medmindre andet fremgår af loven, handler på den pågældendes vegne i anliggender, der er omfattet af værgemålet. Se lovens § 5 og § 8.

I forbindelse med iværksættelse af økonomisk værgemål kan den **retlige handleevne** fratages, hvis det er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse. Den, der er frataget handleevnen, er **umyndig** og kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt. Se lovens § 6.

2.3. Samværgemål

Der kan iværksættes **samværgemål** for den, som bl.a. på grund af uerfarenhed eller svækket helbred selv ønsker hjælp til at administrere sin formue eller til at varetage andre økonomiske anliggender, hvis der er behov herfor.

Samværgemålet kan begrænses til at angå bestemte økonomiske aktiver eller anliggender. Samværgerne og den pågældende handler i forening i anliggender, der er omfattet af samværgemålet. Der kan kun iværksættes samværgemål vedrørende økonomiske forhold. Se lovens § 7.

Samværgemål er ikke undergivet noget tilsyn. Reglerne om bl.a. værgens regnskabsaflæggelse, formuens bestyrelse og anbringelse samt værgens pligt til at indhente statsamtets godkendelse til særlige dispositioner gælder ikke for samværgemål. Se lovens § 7, stk. 5.

2.4. Hvem er værge

For **mindreårige** er forældrene i forening værge, hvis de har fælles forældremyndighed over barnet eller den unge. Ellers er den, som har forældremyndigheden alene, værge. Har en anden end en af forældrene fået forældremyndigheden overført, er denne værge. Se om værger for mindreårige lovens § 2 og § 3.

For **voksne** under **værgemål** efter lovens § 5 og § 6 eller under **samværgemål** efter lovens § 7 skal der altid beskikkes en værge. Se lovens § 11. Det er ikke muligt at beskikke to værger for den samme person. Værgen vil oftest blive beskikket blandt familien til den, der skal eller er under værgemål, eller blandt andre nære pårørende eller venner. Findes der ikke nogen blandt de nærmeste, som vil eller kan være værge, beskikkes en af de faste værger, som statsamtet har antaget hertil.

2.5. Værgemålstilsyn

Værger står under tilsyn af det **statsamt**, hvor den, som er under værgemål, bor. Se værgemålsbekendtgørelsens § 1, stk. 1. Såfremt der bestyres midler i en forvaltningsafdeling, se nedenfor under pkt. 4.1, står værgen tillige under **forvaltningsafdelingens** tilsyn. Se lovens § 28. Såvel statsamtet som forvaltningsafdelingen er behjælpelig med råd og vejledning i spørgsmål om værgemålet.

Civilretsdirektoratet har det øverste tilsyn med værgemål. Såvel statsamtets som forvaltningsafdelingens afgørelser kan påklages til direktoratet.

Samværger er ikke under tilsyn. Se lovens § 7, stk. 5. Der er heller ikke noget tilsyn, hvis en gift person er under værgemål, og en anden end ægtefællen er beskikket som værge, idet værgen og ægtefællen da i forening bestyrer den del af fællesboet, der er omfattet af værgemålet. Se lovens § 33.

3. Værgens opgaver og pligter

3.1. Værgens opgaver

Som nævnt under pkt. 2.1 og 2.2 handler værgeren på den pågældendes vegne i anliggender, der er omfattet af værgemålet. En samværger handler sammen med den, der er under samværgermål. Se lovens § 1, stk. 3, § 5, stk. 4, og § 7, stk. 3.

Værgeren skal inden for hvervets omfang varetage interesserne for den, der er under værgemål. Se lovens § 24. Dette betyder bl.a., at værgeren skal sørge for, at indtægterne anvendes til gavn for den, der er under værgemål, samt at formuen bevares og giver rimeligt udbytte. Se lovens § 25, stk. 1 og 2.

Værgeren skal spørge den pågældende, før der træffes beslutning i vigtigere anliggender. Det gælder dog ikke, hvis den pågældende er under 15 år, hvis denne ikke forstår sagens betydning, eller hvis dette ikke kan ske uden betydelig vanskelighed. Se lovens § 26.

Værgens adgang til at handle er ikke ubegrænset. Særligt indgribende dispositioner kræver godkendelse fra statsamtet, se nedenfor under pkt. 5. Værgeren kan normalt ikke selv forvalte formuen, idet den i almindelighed skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, se nedenfor under pkt. 4.1. Der er også regler om, hvorledes formuen skal anbringes, se nedenfor under pkt. 4.2.

3.2. Værgens anvendelse af indtægter

Værgeren kan anvende indtægterne til gavn for den, der er under værgemål, uden at indhente statsamtets godkendelse, medmindre dispositionen er usædvanlig. I så fald kræves statsamtets godkendelse, se nedenfor under pkt. 5.

Hvis værgeren finder det forsvarligt, at den, der er under værgemål, sørger for sine egne behov, kan værgeren overlade denne penge til egen rådighed til dette formål. Se lovens § 25, stk. 3, og om regnskab for pengene nedenfor under pkt. 6.1.

Såfremt de samlede indtægter åbenbart overstiger, hvad der er nødvendigt til dækning af den pågældendes behov, kan statsamtet eller forvaltningsafdelingen begrænse udbetaling til værgeren af såvel løbende indtægter som kapitalindtægter. Det gælder også, hvis værgeren ikke indsender regnskab, eller der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Se værgemålsbekendtgørelsens § 20 og § 52, stk. 2.

4. Formueforvaltning

4.1. Bestyrelse

Hovedreglen er, at kontante midler, aktier, obligationer, pantebreve og andre værdipapirer, der er omfattet af værgemålet, skal **bestyres** i en godkendt forvaltningsafdeling knyttet til et pengeinstitut. Se lovens § 35, stk. 1. En godkendt forvaltningsafdeling er en særlig afdeling i en bank eller sparekasse, som Justitsministeriet har godkendt til at bestyre sådanne midler.

Det er værgen, der til enhver tid bestemmer, hvilken af de godkendte forvaltningsafdelinger der skal benyttes. En oversigt over forvaltningsafdelingerne fås i statsamtet eller i Civilretsdirektoratet. Derudover findes den på direktoratets hjemmeside www.civildir.dk.

Det er kun midler på **60.000 kr.** eller derover, der skal bestyres i en forvaltningsafdeling. Midler under denne størrelse forvaltes af værgen. Se værgemålsbekendtgørelsens § 34 og § 35. Dette betyder, at såfremt den, der er under værgemål, har en **formue** på f.eks. 58.000 kr., forvaltes formuen af værgen. Værgen skal således indsætte beløbet på en konto i et pengeinstitut, oprettet i navnet på den, der er under værgemål. Se værgemålsbekendtgørelsens § 4. Værgen skal i øvrigt være opmærksom på, at forbrug af formue, der forvaltes af værgen, kræver statsamtets godkendelse, se nedenfor under pkt. 5.1.

Det præciseres, at ovenstående grænse på 60.000 kr. er en undtagelse til hovedreglen om, at alle kontante midler m.v. skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling. Dette betyder, at såfremt formuen er på f.eks. 95.000 kr., er det hele formuen, der skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling og ikke kun det beløb, som udgør forskellen mellem 95.000 kr. og 60.000 kr.

Værgen forvalter også faste ejendomme, løsøre og andre aktiver, der ikke bestyres i en forvaltningsafdeling. Se lovens § 35, stk. 2.

Værgen kan af **indtægterne**, uanset om en eventuel formue forvaltes af værgen eller bestyres i en forvaltningsafdeling, lade et beløb på op til 15.000 kr., eller hvad der derudover må anses for nødvendigt til løbende udgifter, stå på en særskilt konto i et pengeinstitut tilhørende den, der er under værgemål. Se værgemålsbekendtgørelsens § 37. Bestemmelsen betyder, at der på kontoen på et givet tidspunkt gerne må stå mere end 15.000 kr., hvis pengene skal anvendes til et konkret formål inden for kortere tid. Der må således gerne spares op til en fødselsdagsmiddag, en ferierejse, møbler eller andet, hvis beløbet skal anvendes i den nærmeste fremtid. Det er hensigtsmæssigt, at der så vidt muligt kun oprettes

én konto vedrørende indtægten, idet det vil lette arbejdet i forbindelse med regnskabsaflæggelse. Såfremt der er oprettet mere end én konto, er det det samlede indestående på disse konti, der er omfattet af reglen i bekendtgørelsens § 37. Værgen skal sørge for, at kontoen forsynes med en påtegning om, at den er inddraget under værgens forvaltning.

Værgen kan ikke herudover foretage nogen opsparing af indtægterne, uden at det opsparede bliver formue, der skal bestyres i en forvaltningsafdeling eller forvaltes som formue hos værgen.

Ved værgemålets begyndelse skal værgen udarbejde en fortegnelse over samtlige aktiver og passiver, der er omfattet af værgemålet. Løsøre medtages dog kun, hvis det er særligt værdifuldt. Fortegnelsen indsendes til statsamtet eller forvaltningsafdelingen sammen med det første regnskab. Se værgemålsbekendtgørelsens § 3. Reglen gælder ikke, hvis forældre er værger for deres mindreårige hjemmeboende børn.

4.2. Anbringelse

Kontante midler, der er omfattet af et værgemål, skal indsættes i en godkendt forvaltningsafdeling eller i et pengeinstitut eller **anbringes** i aktiver, som giver betryggende sikkerhed. Se værgemålslovens § 36.

I værgemålsbekendtgørelsens kapitel 3 findes regler om, hvilke typer aktiver der giver en så betryggende sikkerhed, at midlerne kan anbringes heri. Anbringelsesreglerne gælder for såvel midler, der skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling som midler, der forvaltes af værgen.

Det er værgen, der bestemmer, hvilke aktiver - inden for de nærmere fastsatte regler i værgemålsbekendtgørelsen - midlerne skal anbringes i. Såfremt midlerne bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, påser forvaltningsafdelingen, at midlerne bliver anbragt korrekt. Forvaltningsafdelingen kan bistå med råd om, hvorledes det ud fra en samlet vurdering kan være hensigtsmæssigt at anbringe midlerne.

Hvis værgen ønsker at anbringe midler på anden måde, end værgemålsbekendtgørelsen giver mulighed for, skal Civilretsdirektoratets tilladelse hertil indhentes. Se værgemålsbekendtgørelsens § 33. Tilladelse gives kun, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Anbringelse på f.eks. kapitalpensionsopsparing er ikke om-

fattet af reglerne i værgemålsbekendtgørelsens kapitel 3. En sådan anbringelse vil derfor kræve Civilretsdirektoratets tilladelse. Anbringelse på børne- og boligopsparingskonti kræver også Civilretsdirektoratets tilladelse.

Uanset reglerne om anbringelse kan formuen bevares i den form, den havde, da værgemålet blev iværksat. Også arv, der tilfalder en person under værgemål, kan bevares i den form, hvori den udlægges på skiftet, se dog nedenfor under pkt. 5.6. Se tillige lovens § 34.

5. Statsamtets godkendelse af visse værgedispositioner

5.1. Formueforbrug

Forbrug af formue, der er omfattet af et værgemål, kræver altid statsamtets godkendelse. Dette gælder, uanset om formuen bestyres i en forvaltningsafdeling eller forvaltes hos værgen. Se lovens § 39. Ansøgning om frigivelse af formue kan udfærdiges på en blanket, der fås i forvaltningsafdelingerne og statsamterne. Ansøgningen sendes til forvaltningsafdelingen, som videresender den til statsamtet sammen med de nødvendige kontooplysninger. Bestyres formuen ikke i en forvaltningsafdeling, sendes ansøgningen direkte til statsamtet, hvor den, der er under værgemål, bor.

Praksis for at godkende formueforbrug er forskellig, afhængig af om midlerne tilhører en mindreårig eller en voksen under værgemål.

Forældre kan som værger for deres **mindreårige børn** og unge normalt ikke få frigivet formue til dækning af almindelige udgifter, f.eks. til mad, tøj, bolig og fritidsaktiviteter. Dette skyldes, at forældre har forsørgelsespligt over for deres børn. De skal derfor som hovedregel selv betale sådanne udgifter. Statsamtet kan dog undtagelsesvis frigive midler på grund af forældrenes dårlige økonomi. Det sker efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, idet blandt andet oplysninger om såvel barnets økonomiske og personlige forhold, herunder eventuelle handicap, som oplysninger om forældrenes økonomiske og personlige forhold spiller ind.

Anderledes stiller det sig, hvis der er tale om frigivelse af formue, der tilhører **voksne** under værgemål. Udgangspunktet er her, at ansøgningen imødekommes, hvis den pågældende må antages at få glæde og fornøjelse af det, der søges om frigivelse af formue til. Også her foretager statsamtet en konkret vurdering i hver

enkelt sag, hvor blandt andet størrelsen af formuen og indtægterne samt oplysninger om den pågældendes alder, eventuelle sygdomme og andre personlige forhold, samt hvad pengene skal bruges til, spiller ind.

5.2. Dispositioner over fast ejendom

Køb og salg af fast ejendom for den, der er under værgemål, samt pantsætning kræver godkendelse fra statsamtet. Se værgemålsbekendtgørelsen § 6.

Godkendelse kræves til al erhvervelse af fast ejendom, også selv om ejendommen helt eller delvist er en gave, eller den arves.

Efter praksis er statsamtene tilbageholdende med at tillade, at den, der er under værgemål, erhverver fast ejendom. Tilladelse gives normalt kun, hvor det efter en vurdering af den pågældendes alder, personlige og økonomiske forhold, ejendommens art og pris samt formålet med erhvervelsen skønnes, at det er hensigtsmæssigt for den pågældende at erhverve ejendommen. Baggrunden herfor er de pligter og byrder, der er forbundet med at eje fast ejendom. Det er en forudsætning for at få tilladelsen, at den pågældende selv har økonomiske muligheder for at klare disse forpligtelser, f.eks. at betale terminsydelser, forsikringer og ejendomsskatter.

Tilladelse til at erhverve et almindeligt parcelhus, en ejerlejlighed eller en andelslejlighed gives navnlig, hvis den pågældende er en mindreårig omkring 17 år, og den ejendom, der ønskes erhvervet, skal anvendes til bolig for den pågældende alene eller sammen med en samlever.

Køb af en erhvervsejendom, herunder landbrug, tillades, selv om de ovennævnte generelle forudsætninger er opfyldt, i almindelighed kun, hvis den pågældende har den uddannelse, som erhvervet forudsætter, eller i hvert fald et indgående kendskab til erhvervet.

Køb af en udlejningsejendom godkendes normalt ikke, idet det sædvanligvis kun vil have investerings- eller spekulationsmæssigt formål.

5.3. Gældsstiftelse

Gældsstiftelse ud over, hvad der sædvanligt kræves til fyldestgørelse af den pågældendes fornødenheder, kan kun ske med statsamtets godkendelse. Se værgemålsbekendtgørelsens § 7.

5.4. Gaver

Værgen skal have statsamtets godkendelse til at **yde gaver af indtægten**. Godkendelse kræves dog ikke, hvis gaven har en ubetydelig værdi. Se værgemålsbekendtgørelsens § 8.

Der er ikke fastsat nogen bestemt beløbsgrænse for, hvornår en gave har en ubetydelig værdi. Men sædvanlige og almindelige gaver til jul og fødselsdage til personer, den pågældende er knyttet til, kræver normalt ikke statsamtets godkendelse.

Derimod kræver større gaver af indtægten altid statsamtets godkendelse. Efter praksis er statsamterne og Civilretsdirektoratet tilbageholdende med at tillade sådanne gaver. Tilladelse gives normalt kun, hvis det efter sædvanlige forhold ville være naturligt at yde en gave af den pågældende størrelse til netop denne gavemodtager, og der foreligger en særlig begrundelse for gaven. Det kan navnlig være, at der før værgemålets iværksættelse er ydet lignende gaver, eller gavemodtageren har økonomiske vanskeligheder.

Hvis gaven skal ydes af formuen, er man særlig tilbageholdende med at godkende gaven.

5.5. Afslag på gaver m.v.

Værgen skal have statsamtets godkendelse til at **afslå en gave** eller **give afkald på arv eller legat**. Godkendelse kræves dog ikke, hvis gaven, arven eller legatet har en ubetydelig værdi. Se værgemålsbekendtgørelsens § 9.

Der er ikke fastsat nogen bestemt beløbsgrænse for, hvornår det pågældende har en ubetydelig værdi.

Statsamterne har en relativ streng praksis, idet et afkald, navnlig på arv, ikke skønnes at være i den pågældendes interesse. Konkrete forhold om arvens størrelse og modtagerens økonomiske og personlige forhold samt oplysninger om, at der ydes vederlag for afkaldet, kan føre til, at det godkendes.

5.6. Andre usædvanlige dispositioner

Generelt gælder, at værgeren skal have statsamtets godkendelse af enhver **usædvanlig disposition**. Se værgemålsbekendtgørelsens § 10, stk. 1.

Det er ikke muligt udtømmende at opregne, hvad der er så usædvanligt, at det kræver statsamtets godkendelse. Værgeren kan f.eks. ikke indgå forlig med et forsikringsselskab på den pågældendes vegne uden statsamtets godkendelse. Køb og salg af løsøre kan være en så usædvanlig disposition, at det undtagelsesvis kræver statsamtets godkendelse. Arveudlæg i f.eks. fast ejendom eller usædvanligt løsøre kræver ligeledes statsamtets godkendelse, se om fast ejendom ovenfor under pkt. 5.2.

Hvis man som værge er usikker på, om en given disposition kræver godkendelse, er det altid en god ide at drøfte sagen med statsamtet.

6. Værgens regnskabspligt

6.1. Indtægtsregnskabet

Hvis værgeren modtager indtægter for den, der er under værgemål, skal værgeren **føre** regnskab over sin administration (**indtægtsregnskab**). Regnskabsåret er kalenderåret. Se værgemålsbekendtgørelsens § 12, stk. 1.

Generelt gælder det, at der kun skal føres regnskab over indtægter, som værgeren disponerer over. Renteindtægter fra formue i en forvaltningsafdeling skal således ikke medtages i regnskabet, hvis de ikke udbetales, men oplægges til formuen. Det samme gælder, hvis værgeren lader forvaltningsafdelingen administrere betalingen af f.eks. faste periodiske ydelser.

Indtægtsregnskabet skal indeholde oplysninger om indtægter og udgifter, oplysninger om indestående på den konto, der er nævnt i værgemålsbekendtgørelsens § 37, stk. 1, samt oplysninger om et eventuelt overskud, som er overført eller skal overføres til formuen, se værgemålsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Værgeren skal i regnskabet specificere de enkelte større poster. Er der f.eks. foretaget større indkøb af tøj fire gange i løbet af regnskabsåret, anføres det samlede beløb under posten "tøjindkøb". Det samme gælder for poster som f.eks. lomme penge, husleje, kost, frisør, fodpleje, ferie og møbelindkøb.

Ved indsendelse af regnskabet, se herom nedenfor under pkt. 6.3, skal værgen principielt vedlægge bilag for såvel indtægter som udgifter. Det er dog ikke ethvert forbrug, der skal dokumenteres. Værgen kan f.eks. skrive et sædvanligt beløb til lommepege i regnskabet uden at skulle vedlægge dokumentation for, hvad pengene er brugt til. Det kan ikke nærmere præciseres, hvad et sædvanligt lommepegebælb er, idet det afhænger af den enkeltes personlige og økonomiske forhold. For nogle vil 300 kr. månedligt måske være rigeligt, medens 1.500 kr. ville være mere realistisk for andre. Det afgørende er, at posten vedrørende lommepege reelt dækker over forbrug til f.eks. cigaretter, slik, biografbilletter, personlig hygiejne, små fornødenheder m.v. Derimod kan f.eks. større tøjindkøb og ferie ikke posteres som lommepege. Såfremt personen under værgemål bor i eget hjem og fører egen husholdning, vil der på tilsvarende vis i regnskabet kunne noteres en post vedrørende husholdningsudgifter, uden at der skal vedlægges dokumentation for forbruget.

Såfremt værgen efter værgemålslovens § 25, stk. 3, se herom ovenfor under pkt. 3.2, har overladt personen under værgemål penge til egen rådighed til at sørge for sine egne behov, skal der i regnskabet være en post, hvoraf fremgår, hvor stort et beløb der er overladt den pågældende. Der skal ikke vedlægges dokumentation for, hvad pengene er brugt til. Det bemærkes i denne forbindelse, at værgen har ansvaret for, at det er forsvarligt at overlade den pågældende penge til egen rådighed, f.eks. til indkøb af tøj. Værgen vil således ikke kunne overlade den pågældende hele indtægten - for på denne måde at slippe for at dokumentere, hvad den er brugt til - idet der næppe er behov for et værgemål vedrørende indtægten, hvis den pågældende forsvarligt selv kan råde over denne.

Det er altid værgens ansvar at føre et indtægtsregnskab og at indhente behørig dokumentation. Dette gælder også, selv om værgen har overladt til andre at foretage visse dispositioner over indtægten. Bor personen under værgemål på plejehjem, har værgen ofte overladt plejehjemmets personale midler til at foretage visse nærmere dispositioner. Personalet må i givet fald sørge for at få bilag på større tøjindkøb, frisør m.v., som skal videregives til værgen til brug for regnskabsaflæggelsen. Værgen skal således føre sit indtægtsregnskab på samme måde, uanset hvorledes personen under værgemål bor.

Indtægtsregnskabet føres på en særlig blanket, som fås i statsamterne eller hos forvaltningsafdelingerne. Det er frivilligt, om man vil bruge regnskabsblanket-

ten, men det anbefales, da det er en lettelse for såvel værgeren, statsamtet som forvaltningsafdelingen. I bilag 1 findes et eksempel på et indtægtsregnskab.

6.2. Formueregnskabet

Forvalter værgeren midler, der ikke bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, se herom ovenfor under pkt. 4.1, skal værgeren **føre** et regnskab over denne del af formuen (**formueregnskab**), se værgemålsbekendtgørelsens § 13, stk. 1. Regnskabsåret er kalenderåret. Regnskabet skal indeholde en opgørelse af de forvaltede midler med angivelse af årets tilgang og afgang, se værgemålsbekendtgørelsens § 13, stk. 2.

Som det fremgår af § 13, skal værgeren alene føre et formueregnskab over den formue, som ikke skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling - typisk på grund af formuens størrelse eller karakter, se herom ovenfor under pkt. 4.1. Omfatter værgemålet således f.eks. en fast ejendom, skal værgeren føre et formueregnskab vedrørende denne. Det samme gælder, hvis værgeren forvalter midler under 60.000 kr.

6.3. Indsendelse og revision

Indtægtsregnskabet og et eventuelt formueregnskab **indsendes** til den forvaltningsafdeling, der bestyrer midlerne. Bestyres der ikke midler i en godkendt forvaltningsafdeling, skal indtægtsregnskabet indsendes til statsamtet på det sted, hvor den, der er under værgemål, bor, se værgemålsbekendtgørelsens § 14, stk. 1 og 2.

Regnskabet skal indsendes inden 1. juni det følgende år, se værgemålsbekendtgørelsens § 14, stk. 3. Sammen med regnskabet skal indsendes årsopgørelsen fra skattevæsenet.

Sammen med det første indtægtsregnskab skal værgeren indsende den fortegnelse over samtlige aktiver og passiver, han har udfærdiget efter reglerne i værgemålsbekendtgørelsens § 3, se herom ovenfor under pkt. 4.1.

Et eventuelt formueregnskab skal kun indsendes, såfremt midlerne, som værgeren forvalter, er på 60.000 kr. eller derover.

Statsamterne og forvaltningsafdelingerne reviderer de indsendte indtægts- og formueregnskaber. Værgeren skal give nødvendige oplysninger og fremsende yder-

ligere dokumentation, hvis der anmodes herom. Gennemgangen og den fornødne bilagsmæssige kontrol afpasses efter beløbenes størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Afgørelser truffet af statsamterne og forvaltningsafdelingerne i forbindelse med revisionen af regnskaberne kan påklages til Civilretsdirektoratet.

6.4. Særligt vedrørende regnskab for mindreårige

Værger for mindreårige børn og unge skal **føre** indtægts- og eventuelt formue-regnskab i overensstemmelse med ovennævnte regler. I indtægtsregnskabet skal ikke blot medtages renter og andet formueafkast, men enhver form for indtægt, der tilfalder den mindreårige, som f.eks. børnepension, børnebidrag og børnetilskud. Derimod er den særlige børnefamilieydelse ikke en indtægt for barnet, der skal medtages i regnskabet.

Indtægtsregnskabet for mindreårige børn skal kun **indsendes** i kalenderår, hvor den indtægt (samlede nettoindtægt), værgeren har modtaget, overstiger 48.000 kr. Se de nærmere betingelser i værgemålsbekendtgørelsens § 15, stk. 2.

Såfremt der skal indsendes indtægtsregnskab for den mindreårige, fordi nettoindtægten overstiger 48.000 kr., kan der i regnskabet anføres en post på 48.000 kr., som er medgået til almindelig løbende forsørgelse af barnet. Til almindelig forsørgelse henregnes f.eks. kost, tøj, fritidsaktiviteter, ferie, lommepenge og eventuelt barnets andel af boligudgifter. Der skal ikke medsendes dokumentation for denne post. Beløb ud over 48.000 kr. skal derimod specificeres, og der skal vedlægges behørig dokumentation.

7. Værgens udlæg og vederlag

7.1. Værgens udlæg

Efter loven kan alle værger få dækket **nødvendige udlæg**, som de har haft i anledning af værgemålet. Hertil henregnes udgifter til telefon, porto og transport, men også andre positive udgifter, som værgeren har afholdt i anledning af hvervet. For værgens udlæg til kørsel i egen bil godtgøres efter de regler, der gælder for ansatte i staten, det vil sige beregnet efter lav sats efter de nævnte regler. Statsamtet kan i fornødent omfang kræve dokumentation for værgens nødvendige udlæg. Se sagsbehandlingsbekendtgørelsens § 17, stk. 1.

Udlæggene betales af den, der er under værgemål eller, hvis den pågældende er uden midler, af statsamtet.

I det omfang udlæggene betales af den, der er under værgemål, skal beløbet anføres som en udgift i indtægtsregnskabet.

7.2. Værgevederlag

Faste og andre professionelle værger kan tillægges **vederlag** for deres arbejde. Statsamtet kan kun **undtagelsesvis** tillægge andre værger, f.eks. dem, der er udpeget blandt familien til den, der er under værgemål, vederlag for deres arbejde. Se lovens § 32 og sagsbehandlingsbekendtgørelsens § 16.

I sagsbehandlingsbekendtgørelsen § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, er der fastsat nogle standardvederlag for faste og andre professionelle værger. Der er takster for værgemål, som omfatter henholdsvis alle økonomiske og alle personlige forhold samt vederlag for etablering af værgemålet. Vederlaget kan i særlige tilfælde forhøjes, hvis arbejdets omfang og karakter i væsentligt omfang tilsiger dette.

Vederlaget fastsættes af statsamtet og betales af den, der er under værgemål eller, hvis den pågældende er uden midler, af statsamtet.

I det omfang vederlaget betales af den, der er under værgemål, skal værgevederlaget anføres som en udgift i indtægtsregnskabet.

8. Værgens ansvar og fratagelse af værgebeskikkelsen

Tilsidesætter værgerne sine forpligtelser, er denne **erstatningsansvarlig** over for den, der er under værgemål, for skade, der forvoldes ved forsætligt eller uagtsomt forhold. Se lovens § 31.

Beskikkelsen **fratages** værgerne, hvis denne misbruger sin stilling eller i øvrigt viser sig uegnet til hvervet, eller hvis det er nødvendigt af hensyn til den, der er under værgemål. Endvidere bortfalder beskikkelsen, hvis værgerne selv kommer under værgemål. Se lovens § 12. Efter bestemmelsen er det således ikke en betingelse for at fratage beskikkelsen, at værgerne direkte misbruger sin stilling eller er uegnet til hvervet. Fratagelse kan også ske, hvis det er nødvendigt af hensyn

til den, der er under værgemål. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis samarbejds-
klimaet er dårligt, uden at der er tale om, at værgeren har tilsidesat sine pligter.

Stikordsregister

Almindelig forsørgelse, mindreårige 15

Anbringelse, formue og indtægter 8

Ansvar, værgens 16

Arv, afslag, modtagelse 11

Arveudlæg 9, 12

Bestyrelse, formue 6

Dispensation, anbringelsesreglerne 8

Erstatningsansvar, værgeren 16

Fast ejendom

- køb 10

- pantsætning 10

- salg 10

Formue, forbrug 9

Formueregnskab 14

Forvaltning, formue og indtægter 6 ff.

Forvaltningsafdelinger

- bestyrelse 6 ff.

- regnskabsrevision 14

- tilsyn 5

Gaver

- modtage 11

- give 11

Gældsstiftelse 10

Indtægter 6, 7

Indtægtskonto 7 ff.

Indtægtsregnskab

- dokumentation 13

- føre 12 ff.

- indsende 14

Indsendelse

- formueregnskab 14
- indtægtsregnskab 14

Legat, afkald 11

Mindreårige

- regnskab 15
- Misbrug, værgens 16

Reglerne, værgemål 3

Regnskabspligt 12 ff.

Retlige handleevne 4

Samværgemål 4

Statsamternes godkendelse

- formueforbrug 9
- øvrige dispositioner 10 ff.

Udlæg, værgens 15

Umyndige 4

Usædvanlige dispositioner 11

Vederlag, værgens 15

Væрге, hvem 5

Værgemål 4

Værgemålstilsyn 5

Værgens opgaver og pligter 5 ff.

Bilag 1

Regnskabsår

Depotnr.

INDTÆGTSREGNSKAB

for

Navn: Gerda Jensen

CPR-nr.: 200120-0000

Adresse: Blomstervej 1, Blomsterby

Værge(r)s navn, stilling, adresse og telefonnr.

Susanne Petersen, familiemedlem

Blomsterby præstegård, Blomsterby

Tlf.:

INDTÆGTER	BELØB
1. Startbeholdning ifølge sidste regnskab (pkt. 18) Startbeholdning skal være lig med det beløb, der er til disposition efter sidste års regnskab efter eventuel overførsel til formuen.	8.500,00
2. Pension, forsikringsydelse m.v. Kopi af bilag vedlægges. <i>Social pension (netto)</i>	93.200,00
3. Renter Alle renter og udbytter af såvel konti i som uden for forvaltningsafdeling. Angiv beløbene efter fradrag af gebyr og skat og specificer beløbene i obligationsrenter, udbytte og renter pr. kon-tonr. Kopi af årsoversigten vedlægges. Obligationsrenter – kon-tonr.: xxxx xxxxyyyy	13.200,00
4. Frigivelse Hvis statsamtet har godkendt forbrug af formue. Kopi af statsamtets brev om frigivelse vedlægges.	
5. Overskydende skat Kopi af dokumentation fra Told & Skat vedlægges.	
6. Eventuelle andre indtægter	
7. Samlede indtægter Summen af ovenstående 6 rubrikker.	114.900,00

UDGIFTER	BELØB
8. Skat B-skat og restskat Kopi af dokumentation fra Told & Skat vedlægges.	
9. Boligudgifter Opholdsbetaling, el, varme og fortæring. Kopi af lejeopkrævning, terminsbetaling, ejendomsskat o. lign. vedlægges. <i>12x 2.200 kr. (ophold incl. el og varme)</i> <i>12x 2.000 kr. (fortæring)</i>	26.400,00 24.000,00
10. Private udgifter F.eks. forsikringer, avis, licens, tøj, frisør og lommepenge. Kopi af relevant dokumentation vedlægges. <i>Frisør 4x250 kr.</i> <i>Tøj - i alt</i> <i>Ferie – (Østrig og Mallorca)</i> <i>Overladt efter § 25, stk. 3 i lommepenge på de 2 ferier</i> <i>Fodbehandling 4x350 kr.</i> <i>Lommepenge 12x650 kr.</i> <i>Medicin</i>	1.000,00 4.600,00 11.300,00 4.300,00 1.400,00 7.800,00 1.250,00
11. Frigivet i henhold til rubrik nr. 4	
12. Gaver Udgifter til gaver. <i>3 niecer 3x450 kr.</i> <i>1 søster</i>	1.350,00 600,00
13. Øvrige udgifter	
14. Samlede udgifter Summen af ovenstående 6 rubrikker.	84.000,00

	BELØB
15. Samlede indtægter Beløbet fra rubrik 7.	114.900,00
16. Samlede udgifter Beløbet fra rubrik 14.	84.000,00
17. Overskud Forskellen mellem rubrik 15 og rubrik 16.	30.900,00
18. Overskuddet er placeret således:	Beløb: Hele kroner
Kontantbeholdning hos værge eller personen under værgemål:	1.500,00
Saldo på evt. konti uden for Forvaltningsafdelingen: Angiv kontonr. og pengeinstitut. Indtægtskonto: yy yy yy yy (værgemålsbekendtgørelsens § 37)	29.400,00
Årets overskud i alt:	30.900,00

Værgens eventuelle bemærkninger:

Størstedelen af overskuddet er brugt i januar måned i år til at holde Gerdas fødselsdag for.

Regnskabets rigtighed attesteres

_____, den _____, den _____

Underskrift

Underskrift

NB: Er forældrene væрге i forening, skal begge underskrive. Er den mindreårige over 15 år skal denne tillige underskrive.

Der vedlægges X stk. bilag